

Брюксел, 22 април 2026 г.
(OR. en)

8452/26

ENER 193

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 22 април 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: C(2026) 2676 final

Относно: ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА
от 22.4.2026 година
относно премахването на пречките пред разработването на
споразумения за закупуване на електроенергия и други
споразумения за закупуване на енергия

Приложено се изпраща на делегациите документ C(2026) 2676 final.

Приложение: C(2026) 2676 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.4.2026 г.
С(2026) 2676 final

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 22.4.2026 година

относно премахването на пречките пред разработването на споразумения за закупуване на електроенергия и други споразумения за закупуване на енергия

{SWD(2026) 118 final}

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 22.4.2026 година

относно премахването на пречките пред разработването на споразумения за закупуване на електроенергия и други споразумения за закупуване на енергия

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

- (1) Енергията от възобновяеми източници е от основно значение за осигуряването на екологично чиста, финансово достъпна и сигурна електроенергия за домакинствата, предприятията и промишлеността във всички сектори на икономиката и за постигането на целите на Съюза за декарбонизация.
- (2) Ускоряването на внедряването на инсталации за енергия от възобновяеми източници е от ключово значение за постигането на определената в член 3 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета цел на Съюза за постигане на дял на енергията от възобновяеми източници от поне 42,5 % до 2030 г¹. Необходимо е също така да се допринесе за постигането на целта на Съюза за 2030 г. за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета².
- (3) През май 2022 г. Комисията прие Препоръка (ЕС) 2022/822³. Тази препоръка беше насочена към преодоляването на регулаторните пречки пред споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници. В нейната основа бе член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001, който задължава държавите членки да премахнат всички необосновани пречки пред споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници и да докладват за постигнатия напредък в своите национални планове в областта на енергетиката и климата (НПЕК). Със същия член се въвеждат нови разпоредби относно споразуменията за закупуване на енергия.

¹ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаването на употребата на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

² Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

³ Препоръка (ЕС) 2022/822 на Комисията от 18 май 2022 г. относно ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и улесняване на споразуменията за закупуване на електроенергия (ОВ L 146, 25.5.2022 г., стр. 132, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/822/oj>).

- (4) Съгласно член 2, точка 77 от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета⁴ „споразумение за закупуване на електроенергия“ или „СЗЕ“ се определя като „договор, съгласно който физическо или юридическо лице се съгласява да купува електроенергия от производител на електроенергия на пазарен принцип“. Въпреки че СЗЕ обикновено са свързани с генериране на електроенергия от нови активи, това определение обхваща и договори въз основа на съществуващо генериране на електроенергия, ако са договорени на пазарен принцип. Съгласно член 2, втора алинея, точка 14р от Директива (ЕС) 2018/2001 „споразумение за закупуване на енергия от възобновяеми източници“ се определя като „договор, по силата на който физическо или юридическо лице се съгласява да купува енергия от възобновяеми източници директно от производител, и който включва, но не се ограничава до споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници и споразумения за закупуване на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници“. Следователно последното определение обхваща и споразуменията за закупуване на водород от възобновяеми източници⁵, споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане, както и споразуменията за закупуване на биометан.
- (5) В съответствие с член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 след оценките, извършени от държавите членки, Комисията трябва да анализира пречките пред споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници, включително СЗЕ от възобновяеми източници, като обърне специално внимание на пречките пред трансграничните споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, и да издаде насоки за премахването на тези пречки. По-специално Комисията може да подкрепи държавите членки при определянето на потенциала на споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници на съответните им пазари с оглед постигането на техния принос към целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. В съответствие с член 19а, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/943 Комисията трябва да оцени дали продължават да съществуват пречки пред СЗЕ и дали е налице достатъчна прозрачност на пазарите на СЗЕ. В този член също така се посочва, че Комисията може да изготвя насоки за премахване на пречките, включително на непропорционалните процедури или такси.
- (6) С член 19б от Регламент (ЕС) 2019/943 на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) беше възложено да извършва годишна оценка на пазара на СЗЕ както на равнището на Съюза, така и на равнището на държавите членки. За да изпълни това задължение, през ноември 2025 г. ACER публикува първия набор от индивидуални справки по държави и една обобщена справка за Съюза⁶. Те придружаваха доклада за наблюдение на пазара на едро⁷, който включва също раздел относно ролята на

⁴ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

⁵ В този контекст „водород“ се отнася и до деривати на водорода, като например амоняк.

⁶ ACER — Данни за споразуменията за закупуване на електроенергия по държави, Доклад за наблюдение за 2025 г., 2025 г.

⁷ ACER — Напредък в интеграцията на пазара на електроенергия на едро в ЕС, Доклад за наблюдение за 2025 г., 2025 г.

дългосрочните пазари, включително СЗЕ. С член 19б от Регламент (ЕС) 2019/943 също така се изисква ACER да прецени дали са необходими допълнителни незадължителни образци за СЗЕ. След тази оценка през октомври 2024 г. ACER стигна до заключението, че съществуващите образци, разработени от браншови асоциации и национални органи, са достатъчни според настоящите пазарни нужди и че преодоляването на критичните пазарни пречки, като например трудности при разработването на проекти, би оказало по-значимо въздействие върху пазара на СЗЕ⁸.

- (7) В член 18а от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета⁹ се урежда управлението на риска от страна на доставчиците на електроенергия. Според тази рамка използването на СЗЕ е част от стратегиите за хеджиране на доставчиците, наред с други инструменти, като например форуърдни договори. Когато пазарите на СЗЕ са достатъчно развити, тази разпоредба дава възможност на държавите членки да изискват от доставчиците на дребно да използват СЗЕ от възобновяеми източници, с което потенциално се създават стимули от страната на потреблението за пазара на СЗЕ на национално равнище.
- (8) Дългосрочните инструменти са от съществено значение за насърчаване на инвестициите в екологично чиста електроенергия, както и в други енергоносители. Най-често срещаните дългосрочни инструменти в електроенергийния сектор включват продукти на форуърдния пазар¹⁰, пазари на СЗЕ, а за публична подкрепа под формата на схема за пряко ценово подпомагане — двупосочни договори за разлики (ДПДР)¹¹. Понастоящем форуърдните пазари предлагат ограничена подкрепа за дългосрочни инвестиции в енергия от възобновяеми източници или енергия от АЕЦ и са по-подходяща за посрещане на краткосрочни (за месец напред) или средносрочни нужди¹². Инструментите с по-дълъг срок до падежа, като например СЗЕ и ДПДР, играят все по-често ключова роля за внедряването на енергия от възобновяеми източници и енергия от АЕЦ, като гарантират ценова стабилност и подобряват финансовата жизнеспособност на новите проекти. СЗЕ и ДПДР могат да осигурят допълнителни инвестиции в съоръжения за енергия от възобновяеми източници и ядрени съоръжения и да донесат на потребителите ползи от екологично чистата енергия и енергията с ниски въглеродни емисии¹³. Поради това

⁸ ACER — Оценка на необходимостта от разработени от ACER незадължителни образци за доброволно споразумение за закупуване на електроенергия, 2024 г.

⁹ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

¹⁰ За целите на настоящата препоръка „ форуърдни пазари“ се отнася до продукти с доставка два дни преди реалното потребление и производство на електроенергия и включват борсово търгувани продукти като фючърси.

¹¹ В член 19г от Регламент (ЕС) 2019/943 се предвижда използването на двупосочен договор за разлики, когато държавите членки осигуряват схеми за подпомагане на разработването на определени технологии.

¹² ACER — Напредък в интеграцията на пазара на електроенергия на едро в ЕС, Доклад за наблюдение за 2025 г., 2025 г.

¹³ Вж. ACER — Напредък в интеграцията на пазара на електроенергия на едро в ЕС, Доклад за наблюдение за 2025 г., 2025 г., съображение 45 от Регламент (ЕС) 2024/1747 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 по отношение на подобряването на структурата на пазара на електроенергия в Съюза (ОВ L, 2024/1747, 26.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>) и Насоки на

държавите членки следва да планират и прилагат схеми за подпомагане на генерирането на електроенергия, така че да допълват и да дават възможност за СЗЕ.

- (9) СЗЕ могат да следват различни договорни форми, които водят до различно разпределение на риска за участващите страни. Физическите СЗЕ включват физическото снабдяване с електроенергия със съответните задължения за балансиране и съставяне на график. При тях изкупвачът е изложен на рискове по отношение на количеството и дисбаланса. Финансовите СЗЕ действат като договори, които се уреждат финансово по референтна пазарна цена, като физическите договорености за доставка и управлението на дисбаланса се разглеждат отделно. СЗЕ могат да се различават допълнително по профил на изпълнение. При СЗЕ на принципа „плащане според производството“ рискът по отношение на количеството се прехвърля на изкупвача, изложен на свързан с производството и профила риск, който може в контекста на променливите активи за производство на енергия от възобновяеми източници да бъде значителен¹⁴. При СЗЕ за базов товар или СЗЕ, съобразени с товаровия график на купувача, профилът на доставка е фиксиран, като по този начин рисковете, свързани с профила и балансирането, се прехвърлят към производителя на електроенергия или посредника. Освен това корпоративните СЗЕ, сключени между производители на електроенергия и участници на пазара, които не са крайни потребители (например доставчици или търговци), обикновено имат за цел да хеджират ценовия риск и да подкрепят целите за декарбонизация. Те обаче могат да доведат до допълнителни кредитни, базисни и регулаторни рискове в сравнение със СЗЕ, сключени с лицензирани доставчици. Следователно разпределението на рисковете, свързани с цената, количеството, профила, балансирането и кредитоспособността, между договарящите се страни зависи от избраната структура на СЗЕ. Този избор засяга възможността за банково финансиране на инвестициите в екологично чиста енергия.
- (10) Трансгранично СЗЕ е двустранен договор, по силата на който изкупвач придобива електроенергия от производител, намиращ се в друга държава¹⁵. Трансграничните СЗЕ са по-сложни от националните СЗЕ поради рисковете вследствие на трансграничните ценови разлики между тръжните зони и потоците по междусистемните връзки. Тези рискове могат да бъдат смекчени от договарящите се страни чрез хеджиране на форуърдните пазари на електроенергия или чрез придобиване на дългосрочни права за пренос.
- (11) Целта на договарящите се страни от Енергийната общност е декарбонизация на електроенергийните системи и интегриране с вътрешния пазар на

Комисията относно структурата на двупосочните договори за разлика (ОВ C/2025/6701, 19.12.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

¹⁴ Традиционно по-голямата част от СЗЕ са от вида „плащане според производството“. Все по-често срещаната „канибализация“ на цената (когато приходите и стойността на конкретна енергийна технология намаляват поради засиленото ѝ навлизане) на активите за електропроизводство от възобновяеми източници и увеличаването на броя на часовете с отрицателни цени обаче оказват въздействие върху рентабилността на договорите за организаторите на проекти и изкупвачите и в резултат на това засягат навлизането на този вид модел.

¹⁵ Някои държави членки имат няколко тръжни зони и следователно СЗЕ между изкупвач и производител, разположени в различни тръжни зони в рамките на една и съща държава, би имало много от характеристиките на трансгранично СЗЕ.

електроенергия на Съюза, което води до последващо свързване на пазарите. Следователно трансграничните СЗЕ между пазарни оператори в договарящите се страни от Енергийната общност и в държавите — членки на Съюза, могат да подпомогнат постепенната пазарна интеграция и инвестициите в производството на екологично чиста енергия, като същевременно смекчат нестабилността на цените.

- (12) Между 2020 г. и 2024 г. количеството електроенергия, което се договаря всяка година в Съюза чрез нови корпоративни СЗЕ, се е увеличило четирикратно — от 7,4 TWh на 31,4 TWh. По подобен начин броят на подписаните договори се е увеличил от 60 през 2020 г. на 276 през 2024 г. Вследствие на това ускорено разрастване 13 държави членки могат да бъдат считани за зрели пазари на СЗЕ, а 7 държави членки могат да бъдат определени като нововъзникващи пазари. В останалите 7 държави членки броят на договорите е много малък. Макар първоначално пазарът на СЗЕ да бе доминиран от генерирането на електроенергия с вятърни генератори, до 2024 г. в основата на по-голямата част от договорите е генерирането на електроенергия с фотоволтаични уредби, а над 10 % са хибридни договори, обединяващи няколко технологии, включително активи за акумулиране. Секторът на информационните и комуникационните технологии е основният двигател на пазара на СЗЕ, като до 2024 г. над 40 % от електроенергията се осигурява чрез такива договори, следван от металургичния и миннодобивния сектор, сектора на капиталовите стоки и химическия сектор¹⁶.
- (13) Съществува ограничен набор от публично известни двустранни договори, основани на генерирането на електроенергия в АЕЦ, които следва да се считат за СЗЕ само ако отговарят на определението в член 2, точка 77 от Регламент (ЕС) 2019/943. Наскоро имаше известни случаи на подписване на споразумения между електроснабдително дружество и голям потребител или сдружение на потребители за придобиване на електроенергия от съществуващ електропроизводствен актив. Споразуменията за закупуване на електроенергия от АЕЦ биха могли да спомогнат за финансирането на нови инсталации, например чрез модели за кооперативни инвестиции.
- (14) Установени са две ключови категории — а именно регулаторни и нерегулаторни — пречки пред разработването на СЗЕ. Освен това динамиката на пазара може понякога да не е благоприятна за подписването на СЗЕ.
- (15) Първо, регулаторните пречки включват: счетоводните правила относно третирането на СЗЕ; въздействието на разпоредбите и прилагането от страна на държавите членки на рамката за гаранциите за произход върху политиките за устойчивост на корпоративните купувачи; както и общите регулаторни пречки пред внедряването на енергия от възобновяеми източници, като например правилата за достъп до мрежата или продължителните процедури за издаване на разрешения.
- (16) Второ, нерегулаторните пречки пред растежа на пазарите на СЗЕ включват кредитоспособността на потенциалните купувачи; липсата на знания и други трудности сред малките и средните потребители по отношение на подписването на СЗЕ с големи активи за електропроизводство; ограничената прозрачност на

¹⁶ Данни от Grant Thornton, Capgemini Invent — Understanding the renewable power purchase agreements market 2026.

пазарите на СЗЕ; липсата на стандартизация на договорите за СЗЕ; и ограниченото използване на СЗЕ от публичните купувачи.

- (17) Трето, въпреки че не представлява пречка, начинът, по който динамиката на пазара влияе върху растежа на СЗЕ, също оказва въздействие върху темпа на разпространението на СЗЕ. По-специално зачестилите случаи на „канибализация“ на цените на енергията от възобновяеми източници¹⁷ и отрицателни цени на пазарите на електроенергия намаляват интереса на организаторите на проекти и купувачите към традиционните СЗЕ от вида „плащане според производството“ и водят до забавяне при договарянето на СЗЕ. По подобен начин липсата на гъвкавост в електроенергийната система и необходимостта от по-бързо внасяне на гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива оказват въздействие върху динамиката на пазара на СЗЕ от възобновяеми източници и създават стимули за подписване на споразумения за закупуване на гъвкавост. Липсата на ликвидност на някои форуърдни пазари също засяга СЗЕ, по-специално финансовите СЗЕ, тъй като форуърдните пазари могат да служат като индикатор за цената, а форуърдните договори често се използват като допълнителен инструмент за хеджиране с оглед намаляване на ценовите рискове на подписаните СЗЕ страни.
- (18) Освен пазарната динамика публичната подкрепа за екологично чисто електропроизводство във всяка държава членка също оказва значително влияние върху потенциалния растеж на този пазар на СЗЕ. Увеличаването на тази публична подкрепа, обикновено под формата на ДПДР, намалява привлекателността на СЗЕ за продавачите, тъй като договорите с държавата намаляват риска и разходите за финансиране на нови проекти.
- (19) Що се отнася до прозрачността на пазара на СЗЕ, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸ СЗЕ над определен праг трябва да бъдат докладвани на ACER. ACER използва тези и други източници на информация, за да изготви годишната оценка на пазарите на СЗЕ въз основа на член 19б от Регламент (ЕС) 2019/943.
- (20) Пазарите за СЗЕ и други споразумения за закупуване на енергия изискват с течение на времето достатъчен брой проекти за генериране на енергия. Разгръщането на нови електрогенериращи мощности и капацитет за акумулиране често е ограничено от няколко фактора, като например достъп до мрежата или издаване на разрешения. Това може да бъде преодоляно чрез въвеждане на регулаторни мерки и мерки на политиката за премахване на пречките, които забавят процедурите за издаване на разрешения и възпрепятстват внедряването на нови проекти за генериране и акумулиране на електроенергия. Тези мерки включват цифровизиране на процедурите за издаване на разрешения и гарантиране, че издаващите разрешения органи разполагат с подходящ персонал. Ефективното и своевременно транспониране и прилагане на разпоредбите за издаване на разрешения и за пространствено планиране на Директива (ЕС) 2018/2001 е от ключово значение за ускоряване на издаването на разрешения.

¹⁷ „Канибализация“ възниква, когато приходите и стойността на дадена енергийна технология намаляват поради нарасналото проникване на тази технология на пазара.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

- (21) Насърчаването на СЗЕ за осигуряване на екологично чиста електроенергия следва да се разглежда заедно с мерките за енергийна ефективност и гъвкавост от страната на потреблението, за да се намали потреблението и върховият товар и да се насърчи гъвкавото потребление. Интегрираните подходи, съчетаващи услуги за енергийна ефективност, като например сключване на договори за спестяване на енергия с гарантиран резултат, със СЗЕ, допринасят за намаляване на излагането на нестабилност на цените, увеличаване на финансовата достъпност на енергията за крайните потребители и намаляване на общите разходи за системата и за енергийния преход. Поради това държавите членки следва да насърчават изкупвачите, сключващи СЗЕ, по-специално публичните органи и големите потребители на енергия, да обмислят съчетаването на СЗЕ и икономически ефективни мерки за енергийна ефективност и гъвкавост.
- (22) В член 19а, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2019/943 се предвижда възможността проекти, които кандидатстват за схеми за подпомагане за електроенергия от възобновяеми източници или се ползват от такива схеми, да запазват част от електроенергията за продажба чрез пазарни договорености, включително СЗЕ. Комбинацията от ДПДР и СЗЕ трябва да се извършва по начин, който не нарушава конкуренцията и гарантира, че СЗЕ се продават при пазарни условия¹⁹. Този вид комбинация вероятно ще се среща по-често, тъй като в Регламент (ЕС) 2019/943 се предвижда използването на ДПДР за схеми за пряко ценово подпомагане за инвестиции в нови съоръжения за генериране на електроенергия от набор от възобновяеми енергийни източници и от ядрена енергия²⁰. Ако обаче държавата желае да преследва други цели на политиката, като например целенасочена подкрепа за определени отрасли, съществуват други възможности за държавна помощ, като например включените в Рамката за държавна помощ за чиста промишленост²¹. Заедно с допълнително стимулиране на енергийния преход чрез средства като ДПДР, които могат да бъдат комбинирани със СЗЕ, изкупвачите ще могат да се възползват от СЗЕ на по-ниски цени.
- (23) Що се отнася до кредитоспособността на купувачите, по силата на Регламент (ЕС) 2019/943 от държавите членки се изисква да гарантират, че за клиентите, които се сблъскват с пречки пред навлизането на пазара на СЗЕ и които не изпитват финансови затруднения, са въведени и са достъпни инструменти като гаранционни схеми по пазарни цени за намаляване на финансовите рискове, свързани с неизпълнение на задължението за плащане от страна на изкупвач. В този контекст на държавите членки се разрешава да разчитат на частни инструменти или да учредяват обезпечени от държавата гаранции. На равнището на Съюза през 2025 г. Европейската инвестиционна банка и Комисията стартираха пилотна програма за покриване с насрещна гаранция част от СЗЕ, подписани от средни и по-големи дружества — инициатива, която допълва

¹⁹ Насоки на Комисията относно структурата на двупосочните договори за разлика (ОВ C/2025/6701, 19.12.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

²⁰ Инсталациите също така ще могат да подписват СЗЕ след изтичането на срока на действие на схемите за подпомагане. Това е по-вероятно да се случи, когато схемите за подпомагане са с по-кратка продължителност от експлоатационния срок на инсталацията. В тази връзка източник на СЗЕ могат да бъдат ядрените инсталации, „които имат много дълъг експлоатационен срок“.

²¹ Съобщение на Комисията „Рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на Пакта за чиста промишленост (рамка за държавна помощ във връзка с Пакта за чиста промишленост)“ C/2025/7600.

националните гаранции²². По силата на Регламент (ЕС) 2019/943 от държавите членки се изисква да координират своите инициативи, както и тези на равнището на Съюза. Ето защо, когато държавите членки решат да разработят обезпечени от държавата гаранции, те следва да осигурят подходяща координация с инструмента на ЕИБ.

- (24) Търговията със СЗЕ на пазарни платформи — независимо дали частни или публични — допринася за повишаване на стандартизацията и прозрачността на пазара на СЗЕ. Това привлича ликвидност, снижава трансакционните разходи и в крайна сметка намалява пречките пред навлизане на пазара. Стандартизираните СЗЕ, предлагани на тези платформи, могат да се ползват и от инструменти като гаранционни схеми по пазарни цени²³. От друга страна, изготвените съобразно конкретните нужди СЗЕ са необходими, за да позволят на отделни потребители да хеджират по-добре своето потребление. В зависимост от апетита на пазара, енергийните борси и други посредници могат да разработят нови платформи или специфични пазарни продукти в подкрепа на пазара на СЗЕ. Поради това държавите членки следва да гарантират, че пред разработването на пазарни платформи за СЗЕ няма пречки, че тяхното използване от страна на участниците на пазара остава доброволно и че има лоялна конкуренция между националните пазарни платформи и техните частни алтернативи.
- (25) СЗЕ с множество купувачи могат да допринесат за преодоляване на някои от пречките, с които се сблъсква пазарът на СЗЕ. Чрез обединяване на потреблението тези СЗЕ се справят с неговата разпокъсаност, позволяват на по-малките купувачи да имат достъп до тях и намаляват риска от контрагента. Тъй като обединяването на потреблението е сложно и води до високи трансакционни разходи, доставчиците на агрегирани услуги могат да играят важна роля за разширяването на пазара на СЗЕ с множество купувачи. Тези доставчици на агрегирани услуги, включително общностите на граждани или общностите за енергия от възобновяеми източници, използват стандартни условия, за да преговарят с производителя на електроенергия и да отправят ясно предложение към потенциалните купувачи. В някои случаи посредници като промишлени паркове или стопански сдружения помагат за създаването на групи от купувачи, които да подпишат тези договори. Водещите клиенти също могат да допринесат за растежа на СЗЕ с множество купувачи, тъй като това са по-големи клиенти, които имат достатъчно потребление, за да може производителят да предложи договорни условия, при които по-малките купувачи могат да бъдат обединени. Поради това държавите членки следва да гарантират, че СЗЕ с множество купувачи не са възпрепятствани и пред обединяването на потреблението няма пречки. Изискването да спазват правилата за конкуренция²⁴ се отнася и за

²² Паневропейски пакет за кредитиране на гаранции по споразумения за закупуване на електроенергия. На разположение на адрес:

<https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20250202>

²³ Всяка обезпечена от държавата гаранция трябва да отговаря на правилата за държавна помощ. Вж. Известие на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10).

²⁴ Насоки относно съответствието на договореностите за съвместно закупуване и стандартните условия с правилата на Съюза в областта на конкуренцията могат да бъдат намерени в раздели 4 и 8 от Съобщението на Комисията „Насоки относно приложимостта на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на споразуменията за хоризонтално сътрудничество“ (ОВ С 259, 21.7.2023 г., стр. 1).

участниците в СЗЕ с множество купувачи, подобно на всички останали споразумения за съвместно закупуване.

- (26) Публичните органи имат дългосрочна перспектива за своето потребление на енергия и могат да използват собственото си потребление на енергия, за да допринесат за постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката. Тази енергия се набавя чрез обществени поръчки. Енергийните нужди на публичните органи могат бъдат задоволени и чрез закупуване на енергия чрез СЗЕ, особено в комбинация с услуги за енергийна ефективност с цел намаляване на потреблението, включително чрез сключване на договори за спестяване на енергия с гарантиран резултат. Освен това публичните органи, които закупуват енергия чрез СЗЕ, могат също така да действат като водещи клиенти и да привличат други клиенти да участват в СЗЕ с множество купувачи. Поради това публичните субекти следва да насърчават обединяването на потреблението, като поемат по-активна роля на пазара на СЗЕ. Процесът на привличане на допълнителни клиенти към СЗЕ следва да се извършва по обективен, прозрачен и недискриминационен начин и да гарантира спазването на правилата за държавна помощ.
- (27) Счетоводните правила относно третирането на СЗЕ търпят промяна. По-специално Съветът по международните счетоводни стандарти (СМСС) неотдавна издаде изменения на съществуващите счетоводни изисквания, които бяха официално приети от Съюза, с цел да се изясни как да се третират както физическите, така и финансовите СЗЕ. От особен интерес за физическите СЗЕ е изясняването на правилата за прилагане на освобождаването за собствено ползване. Въпреки това не всички изкупвачи на СЗЕ прилагат счетоводните стандарти МСФО, тъй като много от тях прилагат на тяхно място своите национални счетоводни правила. Ето защо държавите членки следва да вземат предвид становищата на заинтересованите страни, осъществяващи дейност на пазара на СЗЕ, и да преразгледат счетоводните правила, когато те представляват пречка за СЗЕ.
- (28) СЗЕ от възобновяеми източници обикновено са съчетани с гаранции за произход, които доказват, че електроенергията произлиза от възобновяеми източници. Гаранциите за произход се издават в големи количества от издаващите органи и се използват от потребителите на електроенергия, които целят да удостоверят, че тяхното потребление на електроенергия е от възобновяеми източници. Гаранциите за произход обаче позволяват ниска степен на детайлност при отчитане на времето, като често обединяват генерирането на месечна или годишна основа, което означава, че връзката с действителното потребление от страна на изкупвача е слаба. В допълнение, тази липса на детайлност при отчитане на времето на гаранциите за произход възпира използването на гъвкавост на потреблението или краткосрочното акумулиране на енергия, свързано с генерирането на електроенергия от възобновяеми източници. Същият проблем възниква на географско равнище, тъй като изкупвачът на СЗЕ може да се намира в различна тържна зона (трансгранично СЗЕ), потенциално много отдалечена от физическата връзка на производителя, в сравнение с мястото, където е издадена гаранцията за произход. Поради това държавите членки следва да гарантират, че определените от тях компетентни органи позволяват издаването и прехвърлянето на гаранции за произход с детайлност при отчитане на времето до единичен пазарен период за електроенергията, подавана от уредба за акумулиране на енергия и отразяваща

тръжната зона, в която е осъществено генерирането. Държавите членки следва също така да гарантират, че гаранциите за произход могат да се обменят през границите, за да се улеснят трансграничните СЗЕ.

- (29) За разлика от СЗЕ, другите споразумения за закупуване на енергия не са длъжни да отразяват особеностите на пазара на електроенергия. Споразуменията за закупуване на водород, на енергия за отопление и охлаждане или на биометан могат да имат много общи характеристики с договорите за закупуване на позволяващи съхранение стоки като природен газ, включително нива на чистота и качество.
- (30) За да може потребената енергия по споразуменията за закупуване на водород от възобновяеми източници и на биометан да се отчита към постигането на целите в Директива (ЕС) 2018/2001, договорите трябва да гарантират прехвърлянето на свързаните с тях доказателства за устойчивост и гаранции за произход в базата данни на Съюза²⁵.
- (31) Споразуменията за закупуване на водород от възобновяеми източници могат да отключат инвестиции в нови електролизатори и трябва да изяснят пътя за доставка (напр. по газопровод или по море), спазването на регулаторните условия и модела на ценообразуване, за който едва сега се появява референтен ценови индекс.
- (32) Споразуменията за закупуване на биометан, които могат да се отнасят до съществуващи или нови производствени съоръжения, трябва да изяснят начина на доставка (напр. по газопровод или чрез физическа доставка) и модела на ценообразуване. Както и при СЗЕ, споразуменията за закупуване на биометан могат да бъдат интегрирани в по-широк портфейл, който включва други газове, или да бъдат под формата на финансов договор, свързан с обмяна на гаранции за произход и доказателство за устойчивост в базата данни на Съюза.
- (33) Въпреки че биометанът може да пътува през границите, пазарът за такива споразумения за закупуване остава до голяма степен разпокъсан. Системното използване на напълно функционираща база данни на Съюза за проследяване на възобновяемите газообразни горива ще допринесе за увеличаване на трансграничната търговия с биометан между държавите членки и за повишаване на прозрачността и надеждността по отношение на произхода му.
- (34) Държавите членки следва да гарантират, че проектирането на техните схеми за подпомагане не създава пречки пред трансграничната търговия с биометан, включително чрез споразумения за закупуване на биометан. Когато имат подходяща рамка, схемите за публично подпомагане за производството на биометан може да допълват тези споразумения при трансграничната търговия с биометан, по-специално когато позволяват на производителите да продават биометан, който не е получил подпомагане, на потребители в други държави членки. Преминаването от подкрепа, основана на производството, към подкрепа от страната на потреблението също може да допринесе за решаването на тези проблеми.
- (35) Споразуменията за закупуване на енергия за отопление и охлаждане, от друга страна, са местни по своя характер и често изискват използването на специална инфраструктура, като например централизираните мрежи за топлоснабдяване и

²⁵ Член 31а от Директива (ЕС) 2018/2001]

студоснабдяване. Производителят на топлинна енергия може да снабдява с енергия за отопление или охлаждане от възобновяеми източници въз основа на енергия от околната среда, геотермална или слънчева топлинна енергия или биомаса или да подава топлинна енергия от електрически котел, промишлена отпадна топлина или студ. Тя може да се подава директно или чрез термопомпа и може да се съчетава с акумулиране на топлинна енергия. Ключова предпоставка е точното картографиране на наличните на местно равнище източници на екологично чиста топлина и студ, включително например ядрени съоръжения, и съобразяването им с местното потребление при съответното температурно ниво. Въпреки че генерирането на топлинна енергия, особено в промишлеността, обикновено е дело на потребителя, договорите за подаване на енергия и договорите за топлинна енергия като услуга стават все по-разпространени. При този модел доставчикът поема финансовите и техническите рискове и рисковете, свързани с изпълнението, и монтира и експлоатира отоплителния уред в съоръженията на купувача, все по-често съчетано с акумулирането на топлинна енергия. В случая на електрифицирани решения доставчикът може да действа като доставчик на агрегирани услуги, който продава гъвкавост на пазарите на електроенергия и услуги, свързани с качеството на електроснабдяването.

- (36) Споразуменията за закупуване на енергия за отопление и охлаждане могат да спомогнат за смекчаване на ключов риск при инвестициите в топлоснабдяване и студоснабдяване, т.е. несигурността относно непрекъснатостта и качеството на източника на топлинна енергия, и да осигурят дългосрочна сигурност за инвестициите. Що се отнася до проектите в областта на централизираното топлоснабдяване и студоснабдяване, те мога да получат удачна подкрепа чрез специфични схеми за намаляване на риска. На зараждащия се пазар на отпадна топлина и топлинна енергия от възобновяеми източници²⁶ в промишления сектор споразуменията за закупуване на енергия за отопление и охлаждане са важни и за повишаване на осведомеността чрез лесно възпроизводими видове договори и финансови структури. Поради това държавите членки следва да гарантират картографирането на наличните източници на екологично чиста енергия за отопление и охлаждане чрез местни планове за топлоснабдяване и студоснабдяване и да създадат схеми за намаляване на риска за отпадните топлина и студ и за топлоснабдяването и студоснабдяването от възобновяеми източници, по-специално за централизираното топло- и студоснабдяване.
- (37) Настоящата препоръка не следва да засяга правото на Съюза, по-специално в областта на енергетиката и конкуренцията,

²⁶ Директива (ЕС) 2018/2001 създава рамка за споразуменията за отопление и охлаждане с енергия от възобновяеми източници; в нея също така се признава значението на оползотворяването на отпадните топлина и студ за енергийната система на Съюза и техните полезни взаимодействия с енергията от възобновяеми източници. Настоящата препоръка обхваща споразумения за закупуване на отпадна топлина и топлинна енергия от възобновяеми източници, които споделят общи характеристики.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

- 1) Държавите членки следва да определят условията за бързо внедряване на активи за генериране и акумулиране на енергия от възобновяеми източници.
- 2) При въвеждането на политики, насърчаващи използването на споразумения за закупуване на електроенергия (СЗЕ), държавите членки следва да поощряват договарящите страни, и по-специално публичните органи и големите потребители на енергия, да обмислят възможността за въвеждане на комбинация от СЗЕ и икономически ефективни мерки от страната на потреблението за целите на енергийната ефективност и гъвкавост.
- 3) Когато това е необходимо за постигане на европейските цели, държавите членки следва да съставят план и да прилагат схеми за подкрепа на генерирането на електроенергия по начин, който да допълва и да създава благоприятни условия за СЗЕ и да не нарушава конкуренцията на пазарите на електроенергия.
- 4) Когато инвестициите в генерирането на електроенергия се подпомагат чрез двупосочни договори за разлика (ДПДР) или чрез схеми под различна форма и в комбинация със СЗЕ, тези схеми за подкрепа следва да бъдат проектирани така, че:
 - а) да се избягва рискът от застъпване на субсидии за изкупвача по СЗЕ;
 - б) да се избягва създаването на нарушения на пазарите на СЗЕ;
 - в) да се ограничава рискът от намаляване на ликвидността на другите пазари на електроенергия.

На субект, който разполага с мандат от държавата членка, следва да бъде разрешено да препродава на всеки потребител, включително през граница, част от мощностите, подкрепени от ДПДР, с помощта на възложени чрез конкурентни тръжни процедури СЗЕ с падеж от около пет години.

- 5) Когато държавите членки решат да разработят обезпечени от държавата гаранции, те следва да осигурят подходяща координация с инструмента на ЕИБ за кредитиране с насрещни гаранции, за да подкрепят дружествата със средна пазарна капитализация и по-големите предприятия да подписват корпоративни СЗЕ с доставчици на енергия от възобновяеми източници.
- 6) Държавите членки следва да гарантират, че няма пречки пред разработването на пазарни платформи за СЗЕ и че тяхното използване от участниците на пазара остава доброволно. Държавите членки могат да обмислят предлагането на инструменти като гаранционни схеми по пазарни цени за СЗЕ, търгувани на пазарни платформи. Когато държавите членки разработват национални пазарни платформи, те следва да гарантират наличието на лоялна конкуренция с частни алтернативи.
- 7) За да се насърчи достъпът до СЗЕ за по-малките купувачи, държавите членки следва да гарантират, че няма пречки пред СЗЕ с множество купувачи, да допринесат за повишаване на осведомеността сред потенциалните купувачи и посредници за съществуването на такива договори и да улеснят подписването на тези договори в рамките на всяка обезпечена от държавата гаранция. Те следва да гарантират, че са налице всички условия, способстващи появата и функционирането на дружества, занимаващи се с обединяване на

потреблението. Държавите членки следва също така да насърчават по-големите купувачи да действат като водещи клиенти, като привличат по-малките купувачи в СЗЕ с множество клиенти.

- 8) Публичните субекти следва да обмислят възлагането на обществени поръчки за своето потребление на енергия чрез СЗЕ и следва да въведат механизми, които могат да улеснят такива поръчки, както и да интегрират СЗЕ с услуги за енергийна ефективност. На публичните субекти следва да бъде позволено да действат като водещи клиенти, като привличат по-малките купувачи към СЗЕ с множество купувачи по обективен, прозрачен и недискриминационен начин.
- 9) Държавите членки следва да вземат предвид становищата на заинтересованите страни, осъществяващи дейност на пазарите на СЗЕ, и да преразгледат съществуващите правила относно счетоводното отразяване на тези договори, когато те представляват пречка за подписването на специфични категории СЗЕ.
- 10) По отношение на електроенергията държавите членки следва да гарантират, че определените от тях компетентни органи позволяват учредяването и прехвърлянето на гаранции за произход в съответствие със стандарт CEN 16325:2025, които отговарят на следните критерии:
 - а) позволяват детайлност при отчитане на времето до единичен пазарен период;
 - б) се отнасят до електроенергията, подавана от уредба за акумулиране на енергия;
 - в) отразяват тържната зона, в която е осъществено генерирането;
 - г) могат да бъдат обменяни през границите.
- 11) За да се улесни проследяването на газовете от възобновяеми източници, по отношение на които се прилага споразумение за закупуване, държавите членки следва да осъществят техническите адаптации, необходими за свързването на техните национални бази данни или национални регистри на гаранциите за произход с базата данни на Съюза, посочена в член 31а от Директива (ЕС) 2018/2001. Това ще даде възможност на участниците на пазара да включат съответните доказателства за устойчивост за газовете от възобновяеми източници, както и всички свързани с тях гаранции за произход, учредени от определените компетентни органи на държавите членки.
- 12) Държавите членки следва да гарантират, че проектирането на техните схеми за публично подпомагане не създава пречки пред трансграничната търговия с биометан. Те следва да гарантират, че схемите за публично подпомагане за производство на биометан позволяват на производителите да се оттеглят временно от тези схеми, за да продават на потребители в други държави членки биометан, който не е получил подпомагане, чрез споразумения за закупуване на биометан. Държавите членки следва също така да обмислят преминаване от подпомагане, основано на производството, към подпомагане от страната на потреблението, когато това е целесъобразно.
- 13) Държавите членки следва да гарантират, че са разработени местни планове за топлоснабдяване и студоснабдяване, които картографират наличните източници на екологично чиста енергия за отопление и охлаждане и създават схеми за намаляване на риска за отпадните топлина и студ и за

топлиоснабдяването и студоснабдяването от възобновяеми източници, по-специално за централизираното топло- и студоснабдяване.

Съставено в Брюксел на 22.4.2026 година.

За Комисията
Dan Jørgensen
Член на Комисията

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
За Генералния секретар

Martine DEPREZ
Директор
Вземане на решения и колегиалност
ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ